

Provincie Fryslân
Projectbureau Friese Meren
T.a.v. de heer B. Hulsman
Postbus 20120
8900 HM LEEUWARDEN

Leeuwarden, 18 juni 2013
Verzonden,

Ons kenmerk : 01057182
Afdeling : Omgevingsvergunningen en Toezicht
Behandeld door : Dhr. A.W.J.M. Nass / (058) 292 80 17 of a.nass@fryslan.nl
Uw kenmerk : L005-4827164LBE-mfv-V01-NL
Bijlage(n) : 2

Onderwerp : Ontwerp ontgrondingsvergunning voor het verdiepen van de
Langwarder Wielen te Skarsterlân.

ONTWERPBESLUIT

De provincie Fryslân wil de Langwarder Wielen verdiepen om de recreatieve mogelijkheden van het meer te verbeteren. Voor deze verdieping is onder andere een ontgrondingsvergunning nodig. Op 10 april 2013 hebben wij de aanvraag om een vergunning in behandeling genomen. Voorafgaand aan deze vergunningsaanvraag heeft de provincie een milieueffectrapportage laten opstellen.

Hieronder maken wij ons besluit naar aanleiding van de vergunningsaanvraag bekend en lichten wij dit besluit toe.

1. Besluit

Op grond van artikel 3, eerste lid, van de Ontgrondingenwet verlenen wij aan de provincie Fryslân vergunning voor het gedeeltelijk ontgronden van de percelen die kadastraal bekend staan Langweer, sectie G, nummers 578, 1049 en 1050, sectie M, nr. 402, sectie N, nummers 4 en 34 en sectie P, nr. 366. De vergunning wordt verleend overeenkomstig de gegevens in de vergunningsaanvraag en de daarbij horende rapporten. De vergunningsaanvraag en het globale werkplan maken onderdeel uit van deze vergunning.

Aan de vergunning verbinden wij voorschriften. Deze voorschriften staan in bijlage I bij deze vergunning.

2. De procedure

2.1 Coördinatie van benodigde besluiten

Behalve deze ontgrondingsvergunning zijn voor het verdiepen van de Langwarder Wielen meer vergunningen nodig. Hierbij zijn andere bestuursorganen betrokken. Om al deze procedures te stroomlijnen en de besluiten op elkaar af te stemmen, hebben Provinciale Staten de provinciale coördinatieregeling van de Wet ruimtelijke ordening (artikel 3.33 en verder) van toepassing verklaard op het verlenen van de besluiten die nodig zijn voor het verdiepen van de Langwarder Wielen. De coördinatieregeling is van toepassing op de totstandkoming van de vergunningen op basis van de Ontgrondingenwet, de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en de Waterwet.

2.2 Hoe wordt het besluit voorbereid

Omdat de provinciale coördinatieregeling van de Wet ruimtelijke ordening van toepassing is verklaard, moeten we het besluit voorbereiden volgens de procedure van afdeling 3.4. van de Algemene wet bestuursrecht. Dit betekent dat wij eerst een ontwerpvergunning opstellen. Deze ontwerpvergunning leggen we zes weken ter inzage. Tijdens de termijn van terinzagelegging kan een ieder een zienswijze naar voren brengen over de vergunningsaanvraag en over het milieueffectrapport. Daarna nemen we een definitief besluit over de vergunningsaanvraag. In dit definitieve besluit geven we aan of zienswijzen zijn ingediend, wat die zienswijzen inhouden en wat we met de zienswijzen hebben gedaan.

3. De aanvraag

3.1 Aanleiding

Een van de speerpunten van het provinciaal beleid op het gebied van recreatie en toerisme is de watersport. De Friese meren spelen hierin een belangrijke rol. De provincie wil de watersporter in Fryslân een aantrekkelijk en goed toegankelijk vaarnetwerk bieden. De recreatieve mogelijkheden van de Langwarder Wielen zijn op dit moment beperkt omdat het meer niet diep genoeg is. De provincie wil de Langwarder Wielen daarom dieper maken om het recreatieve gebruik van het meer te stimuleren en om Langweer beter bereikbaar te maken voor de recreatievaart.

3.2 Het project op hoofdlijnen

De gewenste diepte voor de Langwarder Wielen is vastgesteld in het Provinciaal Verkeers en Vervoersplan (PVVP 2006 Herzien). De streefdiepte is vastgesteld op 2,3 m beneden boezempeil, zijnde N.A.P. – 2,82 m. Om invulling te kunnen geven aan de provinciale verkeer- en vervoerdoelstellingen voor het meer, in combinatie met de gewenste aandacht voor duurzaamheid, is een project geformuleerd dat, kort samengevat, bestaat uit de volgende onderdelen:

- De bodem van de Langwarder Wielen wordt op de streefdiepte van 2,30 meter beneden het boezempeil gebracht ten behoeve van de recreatievaart;

- Alle vrijkomende hoogwaardige baggerspecie (zoals ophoogzand) wordt elders aangewend als bouwstof;
- De vrijkomende laagwaardige baggerspecie (zoals slib en veen) wordt hergebruikt in het meer voor het aanvullen van een lokale zandwinning.

Naast de verdieping van het meer, maakt ook het winnen van zand in het westelijke deel van de Langwarder Wielen deel uit van het project. Op deze locatie is hoogwaardig cunet- en/of vulzand aanwezig, tot op de scheidende leemlaag die zich in het meer bevindt. Deze zandwinning maakt toepassing van laagwaardig materiaal mogelijk in het ontstane onderwaterdepot. Na de winning van het zand wordt het ontstane gat namelijk weer aangevuld tot de streefdiepte van het meer. Hiervoor worden de laagwaardige materialen gebruikt die bij het verdiepen van het meer zijn vrij gekomen.

3.3 Handelingen waarvoor de vergunning nodig is

De ontgrondingsvergunning is nodig voor:

- het afgraven (verlagen) van de bodem van de Langwarder Wielen;
- het winnen van zand in het westelijk gedeelte van de Langwarder Wielen.

Het afgraven (verlagen) van de bodem van de Langwarder Wielen

De verdieping tot de streefdiepte van 2,3 m beneden boezempeil betreft niet het gehele meer van circa 200 hectare. Er is een ontgravingscontour vastgesteld op minstens 50 meter van de oever en kadastrale percelen van derden. (Zie bijlage 1, de kadastrale kaart.)

Bij het op diepte brengen komt naar verwachting circa 950.000 m³ slib, veen en zand vrij. Een hoeveelheid van circa 700.000 – 800.000 m³ is laagwaardig materiaal (slib, veen en zand met te veel leem). Dit laagwaardige materiaal zal nuttig worden toegepast om het onderwaterdepot weer aan te vullen tot de streefdiepte.

Het winnen van zand in het westelijke deel van de Langwarder Wielen

De hoeveelheid te winnen zand zal worden afgestemd op de nuttige toepassing van het uitgebaggerde slib en veen. Dit betekent dat er tussen 700.000 – 800.000 m³ zand zal worden gewonnen. De oppervlakte van het onderwaterdepot wordt dan circa 15 – 20 hectare, met een gemiddelde diepte van 5,5 meter beneden boezempeil. In de vergunningsaanvraag wordt uitgegaan van een onderwaterdepot van 800.000 m³, maar het depot wordt kleiner als er bij het baggeren minder slib en veen vrijkomt.

In totaal betreft het een ontgroning van maximaal 1,75 miljoen m³.

4. Informatie bij het beoordelen van de aanvraag

Bij de vergunningsaanvraag Ontgrondingsvergunning Langwarder Wielen, d.d. 9 april 2013, zijn de volgende stukken gevoegd:

- Tauw: Het milieueffectrapport “Verdieping van de Langwarder Wielen, voor een dieper, mooier en schoner meer”, d.d. 8 februari 2013;

- Tauw: Werkplan ten behoeve van de zandwinning in, en het op diepte brengen van de Langwarder Wielen, d.d. 22 maart 2013, kenmerk I001-4827164LBE-V01;
- Wiertsema & Partners: Geotechnisch advies Aanleg onderwaterdepot Langweerder Wielen, d.d. 17 januari 2013, kenmerk VN-57437-1;
- Projectbureau Friese Meren van Provincie Fryslân, Vergunningaanvragen Langwarder Wielen, Kaart Totaal overzicht, d.d. 4 april 2013, tekeningnr. 28;

Wij hebben deze stukken betrokken bij de beoordeling van de vergunningsaanvraag.

4.1 Milieueffectrapportage

Het verdiepen van de Langwarder Wielen is een activiteit die is aangewezen in het Besluit milieueffectrapportage (Besluit m.e.r.), waarvan wij moeten beoordelen of een milieueffectrapport moet worden gemaakt. De provincie Fryslân heeft echter vrijwillig besloten om een milieueffectrapport (MER) op te laten stellen. Dit milieueffectrapport is volgens de voorgeschreven procedure tot stand gekomen. Daarnaast hebben wij de Commissie voor de milieueffectrapportage om advies gevraagd.

Overwegingen ten aanzien van alternatieven, voorkeursalternatief en voorgenomen activiteit

In hoofdstuk 8 van het MER is een integrale effectvergelijking opgenomen van de alternatieven en varianten die zijn onderzocht. Het betreft zowel de tijdelijke en permanente effecten van twee alternatieven:

1. Traditioneel verdiepen, waarbij het meer met zo weinig mogelijk grondverzet op de streefdiepte wordt gebracht. Het vrijkomende hoogwaardige zand kan worden gebruikt bij knooppunt Joure. Voor het vrijkomende laagwaardige veen en slib zal de aannemer een bestemming moeten zoeken.
2. Het alternatief 'It Nije Ferdjipjen' maakt, naast de verdieping van het meer, ook het winnen van zand in het westelijke deel van de Langwarder Wielen mogelijk. Het vrijgekomen laagwaardige materiaal zal nuttig worden toegepast in het gat dat door zandwinning ontstaat. Het hoogwaardigere zand gaat naar het toekomstige knooppunt Joure en eventuele andere provinciale infrastructurele projecten.

Van het alternatief It Nije Ferdjipjen zijn drie varianten onderzocht met betrekking tot de omvang van de zandwinning en daarmee het onderwaterdepot. Hierdoor varieert ook de hoeveelheid laagwaardig materiaal dat in het onderwaterdepot kan worden toegepast.

Daarnaast zijn de milieueffecten van drie verschillende uitvoeringstechnieken beschreven. In beeld gebracht zijn de effecten van het werken met:

- één of meer hydraulische kranen, met transport via duwboten met beunbakken naar het tussendepot Noarder Aldewei;
- het inzetten van een cutterzuiger, met transport via een pijpleiding door het meer naar het depot aan de Noarder Aldewei;
- het inzetten van een cutterzuiger, met transport via een pijpleiding langs de A7 naar knooppunt Joure.

Voorkeursalternatief en vergunningaanvraag

De provincie heeft er voor gekozen het project uit te voeren volgens alternatief 2.1 van It Nije Ferdjipjen. De onderbouwing is beschreven in hoofdstuk 9 van het MER. Alternatief 2.1 voldoet aan alle basisprincipes van het provinciale beleid volgens It Nije Ferdjipjen. Een ruim bemeten onderwaterdepot komt tevens de flexibiliteit van het project ten goede en is kosteneffectief. Alle bij de verdieping vrij komende laagwaardige materialen kunnen nuttig worden toegepast, terwijl er geen onaanvaardbare negatieve effecten zijn voor het milieu. Voor dit alternatief wordt dan ook vergunning aangevraagd.

Leemten in kennis

In een MER moet worden aangegeven welke onzekerheden er zijn bij de gepresenteerde gegevens. Hoewel in dit MER leemten in kennis zijn benoemd, zijn geen van die leemten zodanig dat daardoor de conclusies in het rapport veranderen.

Monitoren effecten en evaluatie

In het MER zijn in hoofdstuk 10 aanbevelingen opgenomen voor een evaluatieprogramma. Er wordt opgemerkt dat Wetterskip Fryslân al een monitoringsprogramma heeft waarmee bijna alle effecten van de werkzaamheden op de waterkwaliteit kunnen worden gekwantificeerd.

Eén van de aanbevelingen is het plaatsen van peilbuizen om de effecten van de verdieping van het meer op de grondwaterstand in Langweer te meten. Hiertoe zijn in mei 2013 twee peilbuizen geplaatst. In paragraaf 5.4 van dit besluit gaan wij nader in op deze monitoring.

Oordeel over het MER

Het MER voldoet aan de uitgangspunten die zijn opgenomen in de notitie en de reactienota over de reikwijdte en het detailniveau van het MER. Wij zijn van oordeel dat het MER voldoende de milieugevolgen van de voorgenomen verdieping van de Langwarder Wielen beschrijft.

Wij hebben de Commissie voor de milieueffectrapportage, hierna 'de Commissie' verzocht een toetsingsadvies uit te brengen over het opgestelde MER "Verdieping Langwarder Wielen". De Commissie is van oordeel dat de essentiële informatie in het MER aanwezig is om het milieubelang volwaardig te kunnen meewegen in de besluitvorming. Het MER maakt op een heldere wijze de verschillen in de milieugevolgen tussen de alternatieven/ varianten inzichtelijk. De samenvatting is prettig leesbaar en het kaartmateriaal is duidelijk. Het MER gaf de Commissie geen aanleiding voor het doen van een aanbeveling voor de verdere besluitvorming.

5. Overwegingen

De ontgroning van de Langwarder Wielen combineert twee doelen, namelijk het verdiepen van het meer ten behoeve van de recreatie en de winning van zand. Hieronder volgt eerst een beschrijving van de hiertoe voorgenomen werkzaamheden. Vervolgens zullen wij de voorgenomen ontgroning toetsen aan het beleid en de gevolgen voor andere bij de ontgroning betrokken belangen.

5.1 De werkzaamheden

Om inzicht te geven in het werkproces is een werkplan opgesteld. Het is een globaal werkplan, omdat nu nog niet alle uit te voeren werkzaamheden in detail bekend zijn. De wijze van uitvoering zal, binnen de door de vergunningen gestelde voorwaarden, aan de aannemers worden gelaten. De aannemer die het project zal gaan uitvoeren, moet het werkplan nader uitwerken en aan ons rapporteren. Hiertoe hebben wij voorschriften aan deze vergunning verbonden.

Hieronder geven wij een korte beschrijving van het globale werkplan, voor meer details verwijzen wij naar de vergunningaanvraag.

Het globale werkplan

In het werkplan wordt onder andere ingegaan op:

1. De werkzaamheden, verdeeld in werkpakketten (modules 1, 2, 3 en 4);
2. De fasering van de werkzaamheden (A t/m F);
3. De wijze van uitvoering;
4. Inrichtingsmaatregelen;
5. Monitoring en veiligheidsmaatregelen.

Modules

De werkzaamheden zijn verdeeld in vier werkpakketten (modules) en zijn afgebakend door de functies van de modules binnen het project:

1. Het op streefdiepte brengen van het meer;
2. Zandwinning in het westelijk deel van het meer;
3. Vullen van het onderwaterdepot;
4. Beheer van de materiaalstromen;

Pakket 1: het op streefdiepte brengen van het meer

Voor de verdieping tot de streefdiepte van 2,3 m is een ontgravingscontour vastgesteld. Deze contour ligt op 50 meter van de oever, behalve:

- Als de oever structureel wordt gebruikt voor oeverrecreatie is de afstand vastgelegd op 100 meter van deze oever;
- Op plaatsen waar de grens van een particulier eigendom in het meer ligt. Dan is de contour gelegd op 50 meter van deze perceelgrens.

Een kaart met deze ontgravingscontour is weergegeven in bijlage 1 van dit besluit en is als voorschrift aan deze vergunning verbonden.

Het meer wordt werkend vanaf de buitenste ontgravingscontour op de streefdiepte van 2,3 meter beneden boezempeil gebracht. Hierbij wordt ter bescherming van de stabiliteit van de oevers en kades een talud van 1:6 aangehouden.

Pakket 2: zandwinning in het westelijk deel van het meer

In het westelijke deel van het meer wordt door zandwinning een onderwaterdepot gemaakt met een inhoud van 700.000 m³ +/-15%. Het daarbij behorende oppervlak is ongeveer 20 hectare, met een diepte van 5,5 tot 6,0 meter beneden boezempeil. De onderste begrenzing van het depot wordt gevormd door de keileemlaag die op deze diepte in het meer aanwezig is. Ook het (tijdelijke) talud van het onderwaterdepot heeft een helling van 1:6. Uit het geotechnisch advies, onderdeel van de vergunningaanvraag, blijkt dat een depot met een talud van 1:6 statisch stabiel is. Om het optreden van een onbeheerst baggerproces te voorkomen is in voorschrift 2.1 opgenomen dat deze werkzaamheden moeten worden verricht volgens CUR-aanbeveling 113 "Oeverstabiliteit bij zandwinputten".

Pakket 3: vullen van het onderwaterdepot

Het in werkpakket 2 aangelegde onderwaterdepot zal worden aangevuld totdat de streefdiepte van het meer is bereikt, dus tot 2,3 meter beneden boezempeil. Hiervoor wordt het laagwaardige materiaal (slib, leem, veen en niet-buikbaar zand) gebruikt dat is vrijgekomen bij de werkzaamheden zoals omschreven in werkpakket 1. Wetterskip Fryslân toetst deze toepassing.

Pakket 4: beheer van de materiaalstromen

Het bestaande landdepot aan de Noarder Aldewei zal worden gebruikt voor het beheersen van de stromen materiaal die vrijkomen. Het depot mag niet blijvend worden opgehoogd en wordt leeg opgeleverd.

Fasering

Naast een uitwerking in modules is, op basis van de uit te voeren werkzaamheden een fasering uitgewerkt. Bij deze fasering is rekening gehouden met andere belanghebbenden, waaronder de gebruikers van het meer. Naar verwachting zal begin januari 2014 met de uitvoering worden gestart. Pas tijdens de uitvoering van pakket 2 wordt duidelijk hoe groot de stroom laagwaardige materialen is die vrijkomt. Aan de hand hiervan zal een tussen balans worden opgemaakt, ter bepaling van de benodigde grootte van het onderwaterdepot. Om te borgen dat het onderwaterdepot de juiste omvang krijgt, hebben wij voorschriften aan deze vergunning verbonden.

Wijze van uitvoering

In het werkplan is beschreven welke machines kunnen worden ingezet om het werk uit te voeren, zoals hydraulische kranen of een zandzuiger. De werkwijze van uitvoering is nu echter nog niet precies bekend.

Dat wordt bij de aanbesteding overgelaten aan de aannemer. Uit de milieuonderzoeken blijkt dat de onderzochte uitvoeringstechnieken aan de milieunormen voldoen. In de gedetailleerde uitwerking van het werkplan (voorschrift 2.1) zal de uitvoeringstechniek en het te gebruiken materieel worden beschreven.

Tot slot worden in het werkplan inrichtingsmaatregelen en maatregelen ten behoeve van monitoring en veiligheid beschreven.

Eindsituatie

In de eindsituatie hebben de Langwarder Wielen binnen de ontgravingscontour de streefdiepte van 2,3 meter beneden boezempeil. Daarbij is vanaf de ontgravingscontour een talud van 1:6 aangehouden.

5.2 Ruimtelijke inpassing

Het meer valt in het bestemmingsplan Buitengebied 2001 van de gemeente Skarsterlân. De gemeente heeft ons meegedeeld dat het verdiepen van de Langwarder Wielen niet past in het bestemmingsplan. De gemeente wil echter wel meewerken aan de planologische inpassing van de verdieping van het meer. Gelijktijdig met deze ontgrondingsvergunning, verleent de gemeente een omgevingsvergunning (Wabo) om tijdelijk af te mogen wijken van het bestemmingsplan.

Vanuit ruimtelijke ordening bestaan dus geen bezwaren tegen het verlenen van de Ontgrondingsvergunning.

Toetsing aan het Streekplan

Wij hebben de vergunningsaanvraag getoetst aan het provinciaal Streekplan Fryslân 2007. In het Streekplan staat het provinciaal beleid voor ontgrondingen en de winning van oppervlaktedelfstoffen. In het Streekplan is bepaald dat wij nieuwe winlocaties alleen toestaan wanneer de ontgroning op multifunctionele wijze plaatsvindt. Daarnaast is bepaald dat nieuwe winlocaties voor oppervlaktedelfstoffen, waaronder zand, alleen zijn toegestaan buiten de ecologische hoofdstructuur (EHS) en bestaande natuurgebieden. Deze beleidsuitspraken zijn 'richtinggevend': wij mogen in het concrete geval gemotiveerd afwijken.

De Langwarder Wielen liggen binnen de ecologische hoofdstructuur (EHS), met de waarde water. Enkele stukjes oever zijn benoemd als "overige natuur". Dit betekent dat wij vergunning kunnen verlenen wanneer wij afwijken van het streekplan.

Op 11 oktober 2011 hebben wij daartoe beleid vastgesteld voor het verdiepen van de Friese Meren, It Nije Ferdjipjen. Hiermee is de eerdergenoemde werkwijze mogelijk gemaakt wanneer alle belangen integraal goed worden afgewogen.

Onder een multifunctionele ontgroning verstaan wij een ontgroning waarbij meerdere doelen betrokken zijn. De ontgroning wordt uitgevoerd om één of meer maatschappelijke doelen te realiseren, zoals woningbouw, natuurontwikkeling, waterberging, recreatie, aanleg en verdieping van vaarwegen. Voor een multifunctionele ontgroning binnen de EHS kan vergunning worden verleend indien er geen negatieve gevolgen zijn voor de natuurlijke waarden van het betreffende gebied.

Wanneer we het verdiepen van de Langwarder Wielen toetsen aan dit beleid, komen we tot de volgende conclusie. In het Provinciaal Verkeers en Vervoersplan is de gewenste diepte voor de Langwarder Wielen vastgelegd. Bij deze verdieping komt zand vrij dat kan worden gebruikt bij provinciale infrastructurele projecten. Door de zandwinning ontstaat een onderwaterdepot. Na de winning van het zand wordt het ontstane gat weer aangevuld tot de streefdiepte van het meer. Hiervoor worden de laagwaardige materialen gebruikt die bij het verdiepen van het meer zijn vrij gekomen. Hiermee wordt voldaan aan het vereiste van een multifunctionele ontgroning.

De ecologische effecten van deze multifunctionele ontgroning zijn onderzocht in het kader van de milieueffectrapportage. Daaruit is gebleken dat het verdiepen van het meer geen negatieve gevolgen heeft voor de natuurlijke waarden in het gebied. Hiermee wordt ook aan deze voorwaarde voor vergunningverlening voldaan.

Conclusie

De ontgroning van de Langwarder Wielen past naar ons oordeel binnen het provinciale beleid.

5.3 Natuur

In het kader van het MER is uitgebreid onderzoek gedaan naar de ecologische gevolgen van het project. Daarbij is onderscheid gemaakt tussen Gebiedsbescherming (inclusief voortoets Natuurbeschermingswet) en Soortenbescherming (toets aan de Flora- en faunawet).

Ecologie - Gebiedsbescherming

In de omgeving van de Langwarder Wielen liggen twee Natura2000-gebieden, enkele ganzenfoeragegebieden en weidevogelgebieden. De Langwarder Wielen zelf maken deel uit van de EHS.

Uit het ecologisch onderzoek Gebiedsbescherming blijkt dat:

- Door de werkzaamheden er geen verstoringseffect zal optreden in de nabijgelegen Natura2000-gebieden "Witte en Zwarte Brekken" en het Sneekermeergebied;
- Er ook geen effect is op het ganzenfoeragegebied;
- De ecologische hoofdstructuur niet wordt verkleind;
- Het weidevogelgebied waarin het landdepot is gelegen tijdelijk een negatief effect zal ondervinden door de werkzaamheden. Dit effect is echter niet significant.

Uit de voortoets Natuurbeschermingswet blijkt dat door de voorgenomen werkzaamheden er geen negatieve effecten zullen zijn op de relevante natuurwaarden in de nabijgelegen Natura2000-gebieden. Een negatief effect op de instandhoudingsdoelen van deze gebieden kan met zekerheid worden uitgesloten.

Ecologie – Soortenbescherming

De afstand tussen de voorgenomen ontgroning en de oevers van het meer bedraagt minimaal 50 meter. De werkzaamheden hebben daarom geen effect op de flora langs de oevers van het meer. Uit het onderzoek blijkt echter wel dat er maatregelen moeten worden genomen om de verstoring van in het gebied voorkomende soorten te beperken.

In de vergunningaanvraag worden deze maatregelen beschreven, die door ons voldoende worden geacht.

De onderzoeksmethode en de op basis van de uitgevoerde onderzoeken getrokken conclusies over de ecologische effecten worden door ons onderschreven.

Conclusie

Gezien het bovenstaande vormt het natuurbelang geen belemmering voor vergunningverlening.

5.4. Waterhuishouding

In het kader van het MER is onderzoek gedaan naar de gevolgen van de verdieping van het meer voor de kwaliteit van het oppervlaktewater in het meer. Tevens zijn de hydrologische gevolgen onderzocht.

Waterkwaliteit Langwarder Wielen

Uit het MER blijkt dat het onvermijdelijk is dat bij de verdieping van het meer het oppervlaktewater tijdelijk troebel(er) wordt door het opwerpen van veen en slib. Naar verwachting gaat het hierbij om een tijdelijk effect op het doorzicht, dat zich in de meeste gevallen alleen lokaal zal manifesteren. Het kan echter zijn dat er onder bepaalde omstandigheden toch een pluim met troebel water gaat ontstaan. Deze pluim zou zich dan tot op grotere afstand kunnen gaan uitstrekken, gezien de stromingsrichting zelfs tot in het Sneekermeer. Deze vertroebeling heeft echter geen nadelige gevolgen voor de gebruikers van het meer, ook al kunnen vissen wel enige hinder ondervinden. Het grootste effect zal zich manifesteren in de (subjectieve) beleving van de zomerse recreant, die tijdelijk een vreemde kleur van het water kan waarnemen.

Door de vertroebeling van het water van de Langwarder Wielen kan ook het doorzicht ter plaatse van de zwemwaterlocatie te Langweer tijdelijk minder zijn. Door de aard van deze vertroebeling is er geen gevaar voor de volksgezondheid. De kwaliteit van het zwemwater wordt gedurende het zwemseizoen (mei-oktober) al regelmatig gemeten door Wetterskip Fryslân. Deze reguliere metingen zijn voldoende voor de monitoring van de zwemwaterkwaliteit. Indien nodig worden er extra metingen worden uitgevoerd. Bij Wetterskip Fryslân is door de provincie voor het project een aanvraag ingediend voor een waterwetvergunning. Het Wetterskip zal aan deze vergunning (onder andere) voorschriften verbinden met betrekking tot de uitvoering van de werkzaamheden tijdens het zwemseizoen.

In voorschrift 2.1 met betrekking tot het werkplan wordt gevraagd aandacht te hebben voor de communicatie. vertroebeling van het water is één van de onderwerpen waaraan aandacht moet worden besteed.

Grondwaterstand in de omgeving

Het peil van het boezemwater in de Langwarder Wielen is hoger dan het polderpeil in de omliggende gebieden. Er is hierdoor sprake van een permanente infiltratie vanuit het meer en kwel in de directe omgeving. Deze kwel zal door de verdieping van het meer deels tijdelijk en deels permanent toenemen. De kwel wordt namelijk bepaald door de infiltratieweerstand van het veen in de bodem van het meer en de sliblaag.

Bij de verdieping wordt het veen permanent ontgraven, maar de waterbodem zal vrij snel weer dicht slibben. Er is berekend dat de stijghoogte van het grondwater (hierna: grondwaterstand) in de omgeving met enkele centimeters zal stijgen. De grootste (tijdelijke) stijging van de grondwaterstand wordt berekend in een deel van de kern Langweer en ter plaatse van de bebouwing langs de Boarnsweachsterdijk. De grondwaterstand kan hier tijdelijk met 5 tot 10 cm stijgen. Naar verwachting zal de waterbodem echter snel weer dichtslibben. De uiteindelijke stijging van de grondwaterstand bedraagt dan volgens de berekeningen minder dan 5 cm. De verhoging van de grondwaterstand zal naar verwachting niet leiden tot grondwateroverlast.

Voor een klein deel van de bebouwing kan grondwateroverlast niet geheel worden uitgesloten. Er zijn daarom in het gebied peilbuizen geplaatst om de effecten van de verdieping van het meer op de grondwaterstand te meten. Deze metingen kunnen worden gebruikt bij eventuele schadeberekeningen. Aan de vergunning zullen voorschriften worden verbonden met betrekking tot de monitoring van deze effecten en de rapportage van de metingen.

De beperkte stijging van de grondwaterstand heeft ook geen effect op de landbouwkundige gebruiksmogelijkheden van de weilanden rondom het meer.

De onderzoeksmethode en de op basis van de uitgevoerde onderzoeken getrokken conclusies worden door ons onderschreven.

Conclusie

De ontgroning heeft geen significante gevolgen voor de waterkwaliteit. De vertroebeling die optreedt is tijdelijk en heeft geen invloed op de volksgezondheid. De hydrologische gevolgen voor de omgeving zijn naar verwachting ook niet relevant. Ter controle van de hydrologische effecten in het bebouwde gebied van Langweer verbinden wij voorschrift 6 aan de vergunning.

5.5 Archeologie

Om de archeologische waarden in het studiegebied na te gaan, is gebruik gemaakt van onze Friese Archeologische Monumenten Kaart Extra (FAMKE). Op de FAMKE zijn de Langwarder Wielen aangeduid als 'water'. Voor de wateren in Fryslân geeft de FAMKE geen generiek advies. Mogelijk heeft er op de plaats van het huidige meer voor het ontstaan van de Langwarder Wielen een bos gelegen. De provinciaal archeoloog heeft een advies uitgebracht over de mogelijke aanwezigheid van archeologische resten, waaronder dit bos. Uit dit advies blijkt dat er in de Langwarder Wielen geen archeologische resten zijn te verwachten. Er is geen nader onderzoek vereist.

Conclusie

Door de voorgenomen ontgroning wordt het archeologisch belang niet geschaad.

5.6 Milieueffecten Woon- en leefmilieu

Het afwegen van aspecten zoals transport, geluid, trillingen, depots en stof en de gevolgen daarvan voor de omgeving, vindt niet plaats in het kader van de onderhavige vergunning. Dit gebeurt binnen het kader van de Omgevingsvergunning (onderdeel milieu) door de gemeente Skarsterlân.

6. Samengevat

Op grond van de voorgaande overwegingen concluderen wij dat de belangen die betrokken zijn bij deze ontgronding in voldoende mate worden beschermd en bevorderd. Wij zijn van mening dat de ontgronding van de Langwarder Wielen op een verantwoorde wijze kan worden uitgevoerd op basis van de verleende vergunning met voorschriften.

Gedeputeerde Staten van Fryslân,

J.A. Jorritsma, voorzitter

drs. A.J. van den Berg, secretaris

Bijlage I. De voorschriften

1. Geldigheidsbepalingen

1.1 De ontgronding mag worden uitgevoerd binnen een periode van vier jaar na de inwerkingtreding worden van dit besluit.

2. Werkplan

2.1 Het globale werkplan dat bij de vergunningaanvraag is gevoegd, dient door de aannemer nader te worden uitgewerkt. Het werkplan¹ moet aangeven: de wijze waarop deze werkzaamheden worden uitgevoerd, in welke volgorde en in welke periode (tijdschema, de fasering). Het werkplan moet daartoe in ieder geval bevatten:

- een overzicht van de te verrichten werkzaamheden, die moeten worden uitgevoerd volgens CUR-aanbeveling 113;
- het tijdschema van de werkzaamheden;
- het (win)materieel waarmee en de wijze waarop de diverse werkzaamheden worden uitgevoerd, gemeten en vastgelegd;
- uitvoeringstekeningen, gerelateerd aan de coördinaten van het Rijksdriehoeksstelsel;
- de (methode van) herijking van de grondbalans, ter bepaling van de benodigde omvang van het onderwaterdepot;
- de communicatie met de andere gebruikers van het meer;

2.2 Het uitgewerkte werkplan moet uiterlijk vier weken voor aanvang van de ontgrondingswerkzaamheden te worden gerapporteerd aan: Gedeputeerde Staten van Fryslân, t.a.v. de afdeling Omgevingsvergunningen en Toezicht, Postbus 20120, 8900 HM Leeuwarden.

3. Melding ontgrondingswerkzaamheden

3.1 Het begin van de ontgrondingswerkzaamheden moet ten minste tien werkdagen van tevoren schriftelijk worden doorgegeven aan onze afdeling Omgevingsvergunningen en Toezicht, Postbus 20120, 8900 HM Leeuwarden of per email: omgevingsvent@fryslan.nl.

3.2 Indien de ontgrondingswerkzaamheden tijdelijk voor een periode van twee weken of meer worden stopgezet, moet dit ten minste vijf werkdagen van tevoren schriftelijk worden doorgegeven aan onze afdeling Omgevingsvergunningen en Toezicht van de provincie, Postbus 20120, 8900 HM Leeuwarden of per email: omgevingsvent@fryslan.nl.

3.3 De beëindiging van de ontgrondingswerkzaamheden moet binnen vijf werkdagen schriftelijk worden doorgegeven aan onze afdeling Omgevingsvergunningen en Toezicht van de provincie, Postbus 20120, 8900 HM Leeuwarden of per email: omgevingsvent@fryslan.nl.

¹ Informatie over de inhoud van het werkplan is te vinden in de CUR-aanbeveling 113 "Oeverstabiliteit bij zandwinputten", onder andere in de paragrafen 3.1, 3.4.1, 6.3.2.4 en 6.3.2.5.

4. Voorschriften met betrekking tot de uitvoering van de ontgroning

- 4.1 Het meer mag worden ontgrond tot een diepte van maximaal 2,3 meter beneden boezempeil, zijnde N.A.P. – 2,82 m. Ten behoeve van de aanleg van het onderwaterdepot mag worden ontgrond tot een diepte van maximaal N.A.P -6,52. De betreffende delen van de kadastrale percelen gemeente Langweer, sectie M, nr. 402 en sectie G, nr. 1049 zijn weergegeven op bijlage 1 van dit besluit.
- 4.2 De taluds moeten vanuit de buitenste ontgravingscontour worden aangelegd onder een helling van 1:6.
- 4.3. Het talud van het onderwaterdepot moet worden aangelegd met een helling van 1:6.

5. Onderwaterdepot

- 5.1 De benodigde omvang en diepte van het onderwaterdepot wordt tijdens de uitvoering bepaald op basis van een herijking van de grondbalans, de zogenaamde tussenbalans. Deze resultaten dienen te worden gerapporteerd aan de afdeling Omgevingsvergunningen en Toezicht van de provincie, Postbus 20120, 8900 HM Leeuwarden of per email: omgevingsvent@fryslan.nl.
- 5.2 Het onderwaterdepot dient te worden aangevuld tot de streefdiepte van het meer, zijnde N.A.P. – 2,82 m;
- 5.3. Er mag pas worden gestart met de onder 5.2 genoemde aanvulling als duidelijk is dat de taluds stabiel zijn. Hiertoe dienen na aanleg dwarsprofielen van het depot te worden gemaakt. Deze dwarsprofielen dienen te worden gerapporteerd aan de afdeling Omgevingsvergunningen en Toezicht van de provincie, Postbus 20120, 8900 HM Leeuwarden of per email: omgevingsvent@fryslan.nl.
- 5.4 Voor de aanvulling van het onderwaterdepot mag alleen gebiedseigen materiaal worden gebruikt, zijnde materiaal dat uit de Langwarder Wielen afkomstig is. Het is dus verboden grondspecie van buiten het plangebied aan te voeren.

6. Meten en vastleggen van de freatische grondwaterstand

- a. De vergunninghouder handhaaft of richt het waarnemingsnet in conform het in bijlage 2 opgenomen waarnemingsnet.
- b. Bij nieuwe of vervangende waarnemingsputten moeten de filters worden geplaatst volgens de geldende NEN-norm, zodat er een goede boorbeschrijving gemaakt kan worden. De boorbeschrijvingen moeten worden gemaakt volgens de geldende NEN-norm, zodat er een juist beeld wordt verkregen van de doorboorde grondlagen.
- c. Na het inrichten van het onder voorschrift a. genoemde waarnemingsnet overlegt de vergunninghouder binnen 14 dagen de volgende gegevens van de nieuw geplaatste peilfilters aan onze afdeling Omgevingsvergunningen en Toezicht, Postbus 20120, 8900 HM Leeuwarden of per e-mail aan omgevingsvent@fryslan.nl:
 - de filterstelling (diepte bovenkant- en onderkant filter) in cm ten opzichte van NAP en maaiveld;
 - de diameter van filter en van stijgbuis;
 - het materiaal van filter en van stijgbuis;
 - de gemeten stijghoogte;

- een boorstaat of profielbeschrijving;
 - de hoogte van het maaiveld ter plaatse in cm ten opzichte van NAP;
 - de hoogte van het meetpunt (= referentiepunt; veelal bovenkant buis) in cm ten opzichte van NAP;
 - een detailschets van de meetpunten en de directe omgeving met de bijbehorende maten;
 - de afwerking van de meetlocatie;
 - de toegankelijkheid van de meetlocatie;
 - de coördinaten van de meetpunten volgens het rijksdriehoekstelsel;
 - de beherende en waarnemende instantie;
 - de contactpersoon inzake het waarnemingsnet.
- d. De vergunninghouder zorgt dat de stijghoogte en/of grondwaterstand wordt waargenomen in de peilbuizen conform het in bijlage 2 opgenomen waarnemingsnet. De metingen dienen in ieder geval te worden verricht op de 14e en 28e van elke maand, dan wel indien deze dagen op een zaterdag vallen op de daaraan voorafgaande werkdag en indien op een zon- of feestdag op de eerstvolgende werkdag.
- e. De onder d. bedoelde waarnemingen dienen te worden voortgezet tot (minstens) een jaar na de uitvoering van de verdieping van de Langwarder Wielen;
- f. De onder voorschrift c, d en j bedoelde waarnemingen dienen voor opname in DINO (Data en Informatie van de Nederlandse Ondergrond) te worden gezonden aan DNG-TNO², binnen de daarbij onderling overeengekomen termijn en nader overeen te komen vorm. Indien DGN-TNO niet meer optreedt als landelijke databeheerder, dienen de gegevens naar zijn rechtsopvolger gestuurd te worden.
- g. De waarnemingen dienen, samen met een beschrijving van de eventueel waargenomen effecten, jaarlijks te worden gerapporteerd aan onze afdeling Omgevingsvergunningen en Toezicht. Het eerste rapport dient te worden opgesteld een jaar na de aanvang van de (daadwerkelijke) ontgroning.
- h. De vergunninghouder zorgt voor de instandhouding van de onder voorschrift a. genoemde meetpunten, zodat de betrouwbaarheid en continuïteit van de waarnemingen gewaarborgd blijft. Dit houdt onder andere in dat:
- incidentele schades dienen binnen 14 dagen te worden hersteld;
 - ten minste 1 keer per 5 jaar de filters worden afgepompt en schoongemaakt;
 - ten minste 1 keer per 10 jaar de meetpunten worden gewaterpast.
- i. Als een peilbuis van het voor deze vergunning aanwezige waarnemingsnet niet meer door de vergunninghouder of een derde wordt bemeten, dient deze binnen een maand na de laatste meting te worden gedempt. Bij het dempen van de peilbuis dient het oorspronkelijke bodemprofiel zo goed mogelijk te worden hersteld, waarbij ervoor moet worden gezorgd dat oorspronkelijk gescheiden watervoerende pakketten door een weerstandbiedende laag gescheiden blijven.
- j. Ieder onderhoud en elke waterpassing dienen te worden gemeld bij DGN-TNO binnen de daarbij onderling overeengekomen termijn en nader overeen te komen vorm. Indien DGN-TNO niet meer optreedt als landelijke databeheerder, dienen de gegevens bij zijn rechtsopvolger gemeld te worden.

² Zie (momenteel) www.dinoloket.nl voor nadere informatie over de opname van de gegevens in DINO

- k. Op een goed gemotiveerd schriftelijk voorstel van de vergunninghouder kan door of namens Gedeputeerde Staten van Fryslân goedkeuring gegeven worden voor wijziging van het waarnemingsnet. De goedkeuring kan alleen plaatsvinden als deze wijziging geen gevolgen heeft voor de monitoring van de effecten van de ontgroning en belangen van derden dus niet worden geschaad.

I.a.a.:

College van burgemeester en wethouders van de gemeente
Skarsterlân
t.a.v. de heer W. Tadema
Herema State 1
8500 AC JOURE

LTO-Noord Grondgebruik en Milieu
t.a.v. de heer J. Galema
Postbus 186
9200 AD DRACHTEN

Stichting Friese Milieufederatie
Postbus 713
8901 BM LEEUWARDEN

Het dagelijks bestuur van Wetterskip Fryslân
Cluster Plannen
t.a.v. mevrouw S. Raabe
Postbus 36
8900 AA LEEUWARDEN

Commissie voor de milieueffectrapportage
t.a.v. mevrouw S.P. Siedsma
Postbus 2345
3500 GH UTRECHT

Tauw bv
BU Ruimtelijke Kwaliteit
t.a.v. de heer A.W. Bekker
Postbus 133
7400 AC Deventer

Staatsbosbeheer
t.a.v. mevrouw J. Kiestra
Postbus 333
9700 AH Groningen

Dienst Landelijk Gebied, Regio Noord
t.a.v. mevrouw M. van Alphen
Postbus 2003
8901 JA Leeuwarden

Inspectie Leefomgeving en Transport
t.a.v. de heer H. de Ruiters
Postbus 16191
2500 BD Den Haag

Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie, Regio Noord
Postbus 30032
9700 RM Groningen

G. Kampen,
Bredijk 3
8525 EP Langweer

Watersportverbond, District Noord
L.M. Polet
Postbus 145
8700 AC Bolsward

Plaatselijk Belang Langweer e.o.
F. Faber
Weversstreek 9
8525 EG Langweer

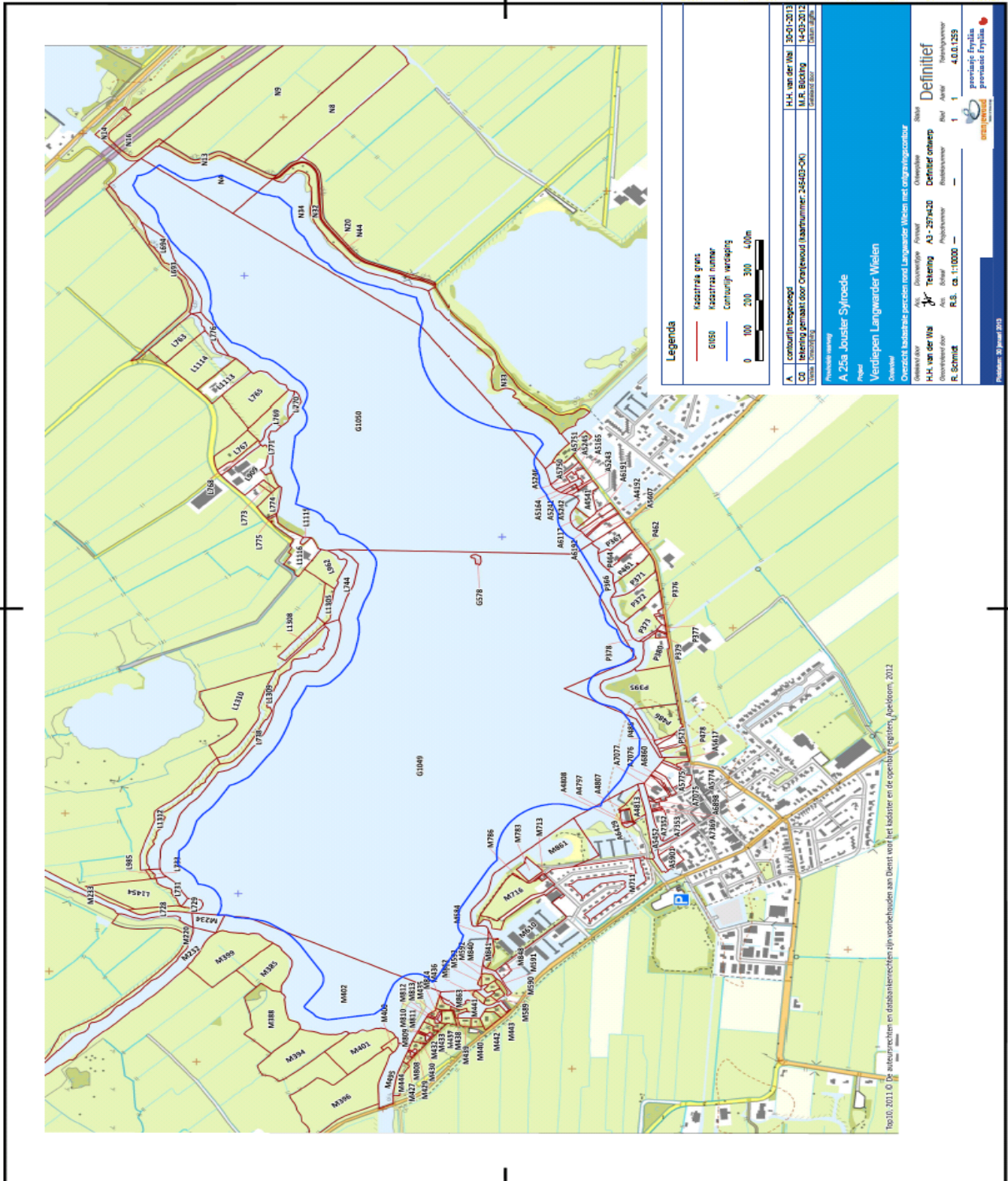
Recreatiepark Leyenspolder,
De Twirre Watersport en
Langweerder Sloep B.V.
T.a.v. Dhr. B.H. Jonkman
Pontdijk 8f
8525 GG Langweer

Dhr. S. F. de Boer
Muzekamp 17
8526 DV Boornzwaag

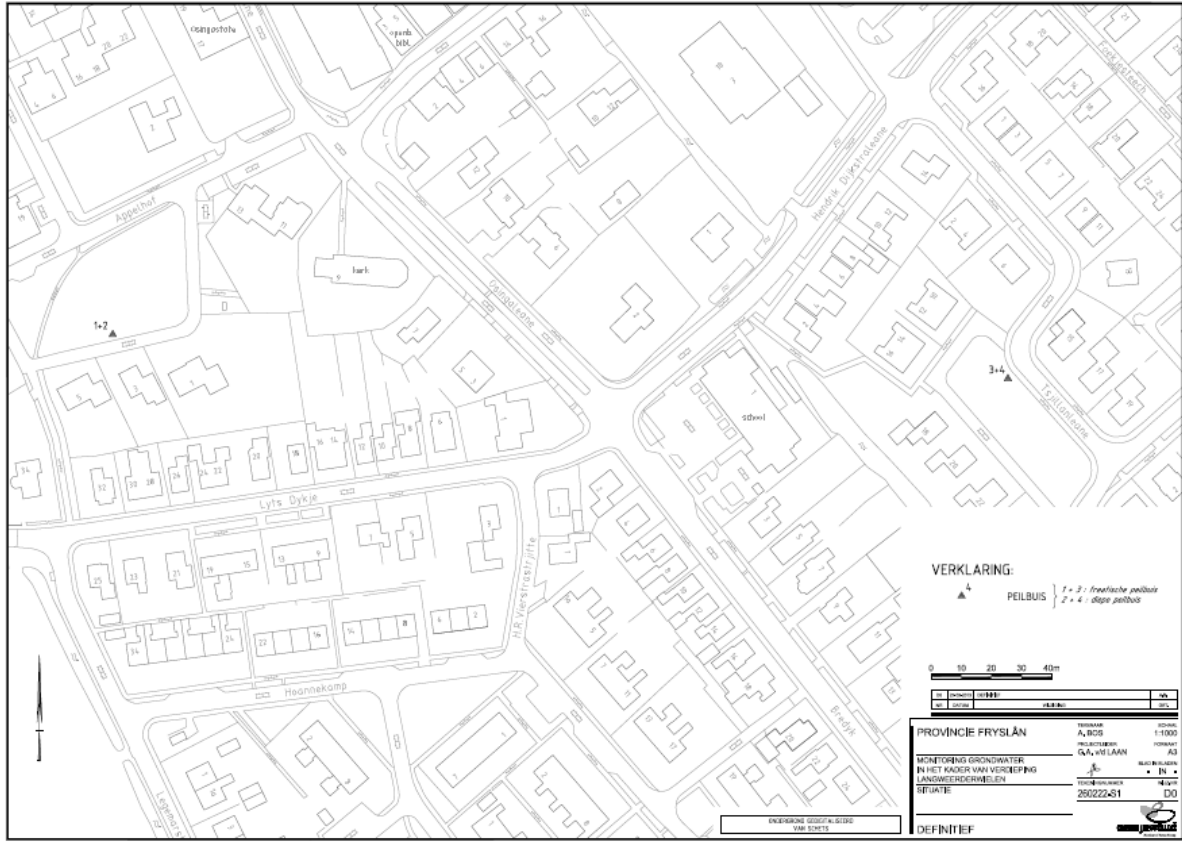
J.S.A.M Alma-van Rossum en J.M. Alma
Weversstreek 4
8525 EG Langweer

Koninklijke watersportvereniging Langweer
Appelhof 38
8525 ED Langweer

Bijlage 1. Kadastrale kaart Langwarder Wielen met de buitenste ontgravingscontour.

Bijlage 2. Kaart met locaties peilbuizen te Langweer.

M i n u t e

Registratienummer	:	01057182
Primair nummer	:	01053295
Soort stuk	:	U
Opgesteld door	:	Dhr. A.W.J.M. Nass
Afdeling	:	Omgevingsvergunningen en Toezicht
Telefoon	:	(058) 292 80 17

Korte samenvatting van het besluit:

Ontwerp ontgrondingsvergunning voor het verdiepen van de Langwarder Wielen te Skarsterlân.

Aantekeningen:

Persbericht	:	Nee
Aantal pagina's	:	20
Aantal bijlagen	:	2
Meesturen	:	
Afschrift aan	:	Zie verzendlijst

-Paraaf medewerk(st)er	:	
- Paraaf toezichthouder	:	
- Paraaf jurist	:	
- Paraaf afdelingshoofd	:	
